

Препоруке за превенцију инфекција удружених са интраваскуларним катетерима

I Едукација здравственог особља

- A. Дефинисати индикације за пласирање ИВК, правилно изводити процедуре пласирања и одржавања ИВК и применити одговарајуће мере превенције инфекција удружених са коришћењем ИВК.
- B. Периодично оценити квалитет извођења процедура и примену препоручених мера превенције код свих здравствених радника укључених у ове активности.

II Спровођење епидемиолошког надзора

- A. Пратити место пласирања ИВК као и опште клиничко стање болесника са ИВК са циљем уочавања знакова инфекције и инфекцију пријавити болничком епидемиологу. Болнички епидемиолог треба да израчунава стопе инфекција (број инфекција удружених са ИВК на 1000 катетер дана), прати њихове трендове и на основу тога идентификује могуће пропусте у спровођењу мера превенције.
- B. Не узимати рутински брис из доступног дела катетера.

III Хигијена руку

- A. Спроводити је прањем руку антисептичним течним сапуном на бази хлорхексидина или јода уз обимно испирање водом или дезинфиковањем руку препаратима на бази алкохола. Ову меру спроводити сваки пут пре и после додиривања места пласирања катетера, као и пре и после свих манипулација везаних за ИВК као што су: пласирање ИВК, његова замена, превијање, померање ИВК. Палпација места апликације ИВК након наношења антисептика је недопустива грешка уколико нису изведене процедуре хигијене руку и на руке стављене стерилне рукавице.
- B. *Употреба рукавица не искључује хигијену руку на напред наведен начин.* Руке се морају на горе описан начин припремити пре стављања рукавица.

IV. Асептичне технике за пласирање ИВК

- A. Поштовати асептичне технике при пласирању ИВК, као и при извођењу неге ИВК.
- B. При пласирању централних венских катетера и артеријских катетера користити стерилне рукавице, а за пласирање периферних венских катетера користити чисте рукавице ако се не додирује место апликације периферног венског катетера након извршене дезинфекције коже.
- C. При пласирању централних венских катетера (ЦВК), катетера за хемодијализу и пулмонарних артеријских катетера, асептичне техника подразумева и употребу капе, маске, стерилног мантила и стерилних компреса.

- V. Пласирање катетера
A. Не користити артеријске и венске "cutdown" процедуре при пласирању катетера.
- VI. Нега места пласирања катетера
A. Дезинфекција коже
1. Дезинфиковати кожу одговарајућим антисептиком пре пласирања катетера и при превијању. За дезинфекцију се препоручују средства на бази 2% хлорхексидина. Такође се могу користити дезинфицијенси на бази јода (након наношења потребно је сачекати најмање 2 минута да се кожа осуши) или 70% алкохола.
2. Не користити органске раствараче (ацетон, етер, бензин) пре пласирања ИВК, нити при превијању.
- VII. Режим превијања
A. Користити стерилну памучну газу или стерилне, провидне, полупропустљиве полиуретанске "газе" за прекривање место на коме је пласиран ИВК.
B. Променити газу сваки пут кад је видљиво задрљана, влажна или када је лабаво причвршћена.
C. Не користити антибиотске масти или креме на месту пласирања ИВК (осим код употребе дијализних катетера), зато што могу да утичу на развој гљивичних инфекција и антимикуробне резистенције.
D. Ако болесника треба окупати, ИВК не треба стављати под млаз воде. Потребно је користити непропусне материјале за покривање ИВК и места његовог пласирања при туширању болесника. Након завршеног туширања превити место пласирања ИВК.
- VIII. Избор и замена ИВК
A. У односу на врсту и трајања ИВ терапије изабрати врсту ИВК, место његовог пласирања, као и технику пласирања са најмањим ризиком од компликација (инфекције или механичких компликација).
B. При пласирању централних венских катетера (ЦВК) који ће остати у болеснику дуже од 5 дана, користити ЦВК импрегниране антимикуробним или антисептичним агенсима. Употреба ових катетера може бити финансијски оправдана и код болесника у јединицама интензивне неге, у болесника са неутропенијом, у болесника са опекотинама или у популацијама болесника у којих стопа инфекције прелази 3.3 на 1000 катетер дана.
C. Чим потреба за присуством ИВК престане, уклонити га.
D. Не мењати рутински централне венске катетере и артеријске катетере са циљем смањења инциденције инфекција удружених са ИВК.
E. У одраслих, периферне венске катетере мењати сваких 72-96 h у циљу превенције флебитиса.
- IX. Замена система за давање инфузионих раствора и помоћних делова
A. Системе треба мењати сваких 72 h. Изузев у случају давања липидних раствора и продуката крви када се мењају свакодневно.
- X. Део каниле за прикључивање система за инфузију
A. Очистити га 70% алкохолом пре прикључивања новог система.

- XI. Ако се користе мултидозне боце
А. Пре стављања боце на систем за инфузију обрисати гумени запушач 70% алкохолном.
- XII. Ин-лине филтери
А. Не користити их рутински у циљу превенције инфекције инфузионим растворима.
- XIII. Профилактична употреба антибиотика
А. Не препоручује се локална (интраназално примењен антибиотик) нити системска антибиотска профилакса при пласирању ИВК, нити током њиховог коришћења.

Литература:

1. Centers for Disease Control and Prevention. Guidelines for the prevention of intravascular catheter-related infections. MMWR Morb Mortal Wkly Rep 2002; 51:1-32.